

MILJØstyrelsen
Miljøteknologi

24. august 2011
J. nr. MST-133-00002
MST/san
Dep/kirst

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Planlægningsudvalg

Kommissionens forslag om to ændringer af miljømærkekriterierne for tildeling af EU-miljømærket, Blomsten, for produktgrupperne *tekstilvaskemidler* og *maskinopvaskemidler*.

Resume

Kommissionen har den 4. august 2011 fremsendt forslag om to ændringer af miljømærkekriterierne for produktgrupperne *tekstilvaskemidler* (Kommissionsbeslutning 2011/264/EU) og *maskinopvaskemidler* (Kommissionsbeslutning 2011/263/EU). Kriterierne for disse to produktgrupper blev vedtaget i Kommissionens forskriftkomite 13. september 2010, og optaget i EU Tidende 28. april 2011 af Kommissionen.

Kommissionens ændringsforslag nr. 1: Efter optagelsen i EU Tidende er Kommissionen blevet informeret om en ændring i miljøfareklassificeringen af et vigtigt vaskeenzym, subtilisin, der fremover ikke vil kunne anvendes i vaskemidler, medmindre kriterierne ændres.

Kommissionens ændringsforslag nr. 2: Det foreslås at forlænge gyldigheden af de eksisterende miljømærkekriterier med 8 måneder for at give eksisterende licenshavere tid til at forny licensen. Gyldigheden af Kommissionsbeslutningerne 2011/264/EU og 2011/263/EU forlænges ikke. De skal fortsat revideres efter fire år fra optagelsen i Kommissionens EU Tidende, senest 28. april 2015.

Kommissionen har valgt at sende de reviderede kriterier til skriftlig afstemning i henhold til forskriftprocedure med kontrol med afstemningsfrist den 1. september 2011.

Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt. Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

Regeringen vurderer, at forslaget er miljømæssigt afbalanceret, idet det er bedre med effektive vaskemidler, der indeholder små mængder miljøfarligt enzym, end alternativet, der vil være at anvende større mængder tensider, der kan være ligeså - eller mere problematiske - for vandmiljøet, eller resulterer i miljømærkede vaskemidler, der faktisk har en ringere vaskeevne.

Regeringen forventer derfor at kunne stemme for forslaget.

1. Status

Kommissionen har den 4. august 2011 fremsendt ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i artikel 7 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket.

Nærværende beslutningsforslag indeholder forslag til ændring af kriterier for tildeling af EU's miljømærke til *tekstilvaskemidler* (2011/264/EU) og *maskinopvaskemidler* (2011/263/EU).

Forslaget skal til skriftlig afstemning 1. september 2011 i Kommissionens forskriftudvalg for Blomsten.

Forskriftudvalget træffer afgørelse efter forskriftprocedure med kontrol beskrevet i art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006, jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen beslutningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og

underretter samtidig Europa Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

2. Formål og indhold

Nærværende beslutningsforslag indeholder forslag om to ændringer i kriterierne for tildeling af EU's miljømærke til henholdsvis tekstilvaskemidler og maskinopvaskemidler.

Ændring nr. 1. Kommissionen foreslår i medfør af artikel 6, stk. 7 i miljømærkeforordningen (66/2010) at tillade brugen af enzymet subtilisin i miljømærkede vaskemidler, selv om subtilisin er miljøfareklassificeret som farligt for vandmiljøet, R50 (direktiv 67/548/EØF) eller H400 (forordning 1272/2008).

Ændring nr. 2. Kommissionen foreslår at forlænge gyldigheden af de eksisterende miljømærkekriterier med 8 måneder, for at give et tilpas overlap af tid til, at eksisterende licenshavere kan forny deres licens.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor. Da forslaget ligger indenfor gældende fællesskabslovgivning, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Forslagets konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

Miljømæssige konsekvenser

Kommissionen redegør ikke herfor, men det er vurderingen, at forslaget ikke påvirker beskyttelsesniveauet negativt i EU. En fortsat mulighed for at anvende enzymet subtilisin i miljømærkede produkter vil være en fortsættelse af hidtidig praksis. Omvendt kan en udelukkelse af brugen af subtilisin medvirke til, at miljømærkede vaskemidler i stedet er nødt til at anvende miljømæssigt dårligere alternativer for at opnå samme vaskeeffekt.

5. Høring

Forslaget har været sendt til orientering i Danmarks Miljømærkenævn d. 8. august 2011. Der er ikke kommet officielle høringssvar herfra, men de indkomne kommentarer er enige i forslaget, såfremt, der ikke er alternativer til subtilisin.

Desuden har der været udsendt et rammenotat om sagen til Miljøspecialudvalget i en kort høring.

Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, SPT, støtter tilføjelsen af subtilisin til listen over stoffer, der kan anvendes i miljømærkede produkter

DI oplyser, at man man kan støtte regeringens holdning.

Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd bemærker i fællesskab, at man kan støtte forslaget, dog skal subtilisin kræves erstattet med et mindre farligt stof, så snart der foreligger viden om et sådan stof.

6. Forhandlingssituationen

Der har ikke været en forhandling med Kommissionen. Kommissionen har efter optagelsen af miljømærkekriterierne i EU Tidende fået henvendelse fra vaskemiddel- og enzymindustrien om miljøfareklassificeringen af subtilisin, og de problemer det medfører.

Subtilisin er enzymer af typen proteaser, der anvendes til at fjerne proteinpletter. Enzymer erstatter typisk brugen af større mængder miljøbelastende vaskeaktive stoffer, de såkaldte tensider.

Kommissionen beskriver, at subtilisin for nyligt er blevet miljøfareklassificeret som R50 (meget farlig for vandmiljøet) i henhold til direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer eller H400 (Farlig for vandmiljøet) i henhold til den ny klassificeringsforordning (CLP) Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Miljømærkeforordningen (Europa Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket) tillader ikke brugen af R50 eller H400 klassificerede stoffer, og dermed er subtilisin med de vedtagne kriterier ikke tilladt at anvende i miljømærkede produkter.

Kommissionen kan foreslå en afvigelse fra miljømærkeforordningens regelsæt (forordning 66/2010) der tillader brugen af ovenstående enzym, såfremt der ikke findes erstatningsmuligheder for et stof, der udelukkes af reglerne, og såfremt brugen af dette stof, giver en miljømæssig præstation, der er bedre end eventuelle erstatningsmuligheder. Kommissionen argumenterer i overensstemmelse hermed, at der ikke er effektive erstatningsmuligheder.

Kommissionens ændringsforslag nr. 1 vil tillade brugen af subtilisin, selvom det er klassificeret som farligt for vandmiljøet. Kommissionen argumenterer for, at subtilisin er udviklet specifikt til fjernelse af proteinpletter, også ved vask under 30 grader (koldtvandsprodukter). Kommissionen argumenterer med, at subtilisin nedbrydes hurtigt i rensningsanlæg og i miljøet, og at der ikke er uønskede langtidsvirkninger ved brugen af subtilisin. Endvidere beskriver Kommissionen, at der ikke er miljømæssigt og tekniske alternativer til subtilisin.

Klassificeringen af subtilisin har medført, at der ikke er blevet miljømærket nye vaskemidler efter de nyligt vedtagne kriterier. Derfor foreslår Kommissionen i sit ændringsforslag nr. 2 at forlænge gyldigheden af de eksisterende miljømærkekriterier med 8 måneder, for at give eksisterende licenshavere tid til at forny licensen.

7. Regeringens foreløbige, generelle holdning

Den danske regering kan støtte ændringsforslag nr. 1 om at tillade subtilisin, idet Kommissionen fremfører, at der ikke er reelle alternativer, da enzymer i små mængder (0,1 % vægtindhold) typisk erstatter brugen af 10-100 gange større mængder vaskeaktive tensider, der ofte er ligeså, eller mere miljøbelastende, end enzymerne.

Danmark stemte (13. september 2010) imod vedtagelsen af de to Kommissionsbeslutninger for henholdsvis tekstil- og maskinopvaskemidler, fordi kriterierne tillader brugen af konserveringsmidler, der både er klassificeret som miljøfarlige, og med uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Danmark argumenterede for, at der fandtes alternativer på markedet.

På trods af den danske holdning ved vedtagelsen af kriterierne, kan regeringen støtte Kommissionens ændringsforslag om en teknisk ændring af kriterierne. Årsagerne er:

1) Kommissionen redegør for, at der ikke er alternativer til enzymet subtilisin med en bedre miljøprofil og lige så god, eller bedre, vaskeevne. Hermed opfyldes det principielle krav i miljømærkeforordningen, hvis Kommissionen skal foreslå en afvigelse fra denne.

2) Ud fra en samlet miljømæssig vurdering, er det endvidere Regeringens holdning, at forslaget er miljømæssigt afbalanceret, idet det er bedre med effektive vaskemidler, der indeholder små mængder miljøfarligt enzym, end alternativet, der vil være at anvende større mængder tensider, der kan være ligeså - eller mere problematiske - for vandmiljøet, eller resulterer i miljømærkede vaskemidler, der faktisk har en ringere vaskeevne.

Regeringen kan desuden acceptere ændringsforslag nr. 2, der forlænger gyldigheden af de eksisterende vaskemiddelkriterier, som kommissionsbeslutningerne 2011/264/EU og 2011/263/EU fra 2010 afløser. Dermed sikres nuværende licenshavere mulighed for en fortsat markedsføring af miljømærkede vaskemidler, indtil de har udviklet, dokumenteret og testet ny produkter efter de ny kriterier.

8. Tidligere forelæggelser for Folketinget.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.